

4. Гуменна К. Р. Систематизація інвестиційного законодавства України // Демократичне врядування. 2013. № 12. Доступне також у режимі PDF: <http://www.lvivacademy.com/visnik12/fail/Gumenna.pdf>.

5. Нагребельний В. П. Проблеми розвитку законодавства України про інвестиційну діяльність // Актуальні проблеми правового регулювання фінансово-кредитних відносин в умовах кризи: практика правозастосування і шляхи її вдосконалення: зб. тез доп. за матеріалами Міжнар. наук-практ. конф. (4–5 черв. 2010 р.). Суми, 2010. С. 283–286.

6. Овчиннікова М. А. Аналіз проблем інноваційно-інвестиційного законодавства України // Бізнес інформ. 2012. № 12. С. 96–104.

7. Руденко О. А. Особливості державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні // Науковий вісн. Полтав. ун-ту економіки і торгівлі. 2014. № 1 (63). С. 31–37.

8. Сухоруков А. І. Інституційні засади розвитку інвестиційної діяльності у промисловості України: аналіт. записка НІСД / Нац. ін-т стратег. досліджень // Економіка. 2014. № 24. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1577>.

Надійшла до редколегії 20.11.2017 р.

УДК 351.85

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ КУЛЬТУРИ: ЇЇ СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Борисенко Д. В.,

*аспірант кафедри політології та філософії,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків*

Досліджено сутність державної політики та систематизовано чинну нормативно-правову базу в царині культури. Визначено основні напрями удосконалення державної політики в цій сфері в Україні. Доведено необхідність розроблення нової концепції державної політики в царині культури, основою якої повинні стати плюралізм, конкурентоспроможність закладів культури, активне запровадження у сферу культури новітніх інноваційних технологій.

Ключові слова: державна політика у сфері культури, культура, глобалізація, європейський досвід, плюралізм, суспільство, розвиток.

Borysenko D. V.,

Postgraduate Student of Politology and Philosophy Department, KRI NAPA, Kharkiv

STATE CULTURAL POLICY: ESSENCE AND IMPLEMENTATION FEATURES

The essence of the state cultural policy is explored. The current regulatory framework for the sphere is systematized. The main directions of improving the state policy in the sphere of culture in Ukraine are determined. The necessity for developing a new concept of the state cultural policy to be based on pluralism, competitiveness of cultural institutions, and an active introduction of the latest innovative technologies into the sphere of culture is proved.

Key words: state cultural policy, culture, globalization, European experience, pluralism, society, development.

Одним із наймогутніших засобів пізнання історії свого народу і, водночас, розвитку свідомості сучасної людини є культура. При цьому саме завдяки культурі в умовах глобалізації та інформаційних війн кожна нація має можливість зберегти власну національну ідентичність. Саме тому політика у сфері культури повинна посідати важливе місце серед напрямів діяльності Української держави. Між тим сьогодні в Україні не приділяється

© Борисенко Д. В., 2017

належної уваги розвитку національної культурної індустрії та українському мистецтву, не створюються умови для залучення інвестицій у сферу культури, не визначаються чіткі пріоритети її розвитку, які б відповідали викликам сьогодення, в управлінні закладами культури не відбувається якісних змін. Саме тому актуальною є проблема розроблення стратегії державної політики у сфері культури в контексті сучасних соціально-економічних реалій України та перспектив її інтеграції в європейський культурний простір.

Місце і роль культури в житті сучасного українського суспільства висвітлено у працях сучасних вчених С. Дрожжиної, В. Кременя, М. Михальченка, Ю. Павленка та ін. Дослідження стосовно різних аспектів впливу чинника культури на суспільство і державу зробили українські науковці: В. Андрущенко, Ю. Богуцький, І. Дзюба, М. Жулинський, В. Карлова та ін. Державну політику в царині культури вивчали у своїх працях А. Флієр, В. Жидков, К. Соколов, О. Гриценко, О. Берегова та ін.

Метою цієї статті є обґрунтування сутності державної політики у сфері культури, а також визначення основних напрямів її вдосконалення в сучасних умовах. Виходячи з поставленої мети, необхідно вирішити такі завдання:

- визначити на основі узагальнення результатів досліджень вітчизняних і зарубіжних учених поняття “державна політика у сфері культури”;
- систематизувати законодавство стосовно реалізації державної політики у сфері культури в Україні;
- визначити основні проблеми реалізації державної політики у сфері культури в Україні;
- визначити основні напрями удосконалення сучасної державної політики у сфері культури в Україні.

Відзначимо, що процеси глобалізації, які динамізували процеси культурного взаємообміну, мультикультурації, інтернаціоналізації багатьох культурних явищ, відчутно зокрема, починаючи з 1990-х рр. міжнародні громадські організації, такі як ЮНЕСКО та Рада Європи, почали регулярно ініціювати дослідження в галузі культурної політики, проводити всесвітні конференції з даної тематики. Слід зазначити, що з 1998 р. ЮНЕСКО випускає всесвітні доповіді з культури.

Між тим, попри численні наукові праці з даної проблематики, у наукових колах і досі відсутнє загальновизнане визначення поняття “державна політика у сфері культури”.

Соціологічний словник поняття державної культурної політики визначає так: “Державна культурна політика передбачає діяльність щодо визначення цілей і пріоритетів держави зі збереження культурної спадщини, створення умов для існування артистичного співтовариства (освіта, нагороди, фінансування установ) та розроблення критеріїв соціальної прийнятності продуктів художньої творчості (цензура)” [15, с. 228].

При цьому серед соціологів існують різні думки з цього приводу. Наприклад, А. Флієр пропонує розрізнити власне державну політику у сфері культури та управління сферою культури. Цими поняттями, на його думку, позначаються хоч і близькі, але несхожі сенси і сфери діяльності. У першому випадку йдеться про “сукупність науково обґрунтованих поглядів і заходів по всебічній соціокультурній модернізації суспільства та структурним реформам по всій системі культурно-творчих інститутів, як систему нових принципів державної і громадської складових в соціокультурному житті, як комплекс заходів для своєчасного налагодження наукового й освітнього забезпечення цих принципів, який передбачає цілеспрямовану підготовку

кадрів для кваліфікованого регулювання соціокультурних процесів, а найголовніше – як осмислене коригування загального змісту вітчизняної культури” [16, с. 14]. Стосовно ж управління сферою культури, то управління є комплексом оперативних дій з вирішення поточних проблем інститутів, які забезпечують виробництво актуальних культурних форм. Наголос на управлінських проблемах в маніфестах українських політичних акторів опосередковано свідчить про відсутність адекватного розуміння культурного чинника в концептуалізації проблеми суспільної модернізації.

У свою чергу, вчені В. Жидков і К. Соколов, розкриваючи багатогранність державної політики у сфері культури, визначають її як специфічний вид діяльності з регулювання культурного життя, що зводиться до впливу на особистість з метою формування її “картини світу” [9].

У дослідженнях, проведених І. Горловою, показано, що державна політика у сфері культури залежить від двох найважливіших умов: відповідності розвитку культури її природі, основним закономірностям і вирішенню завдань, що стоять перед нею. Друга обставина передбачає взаємозв'язок концепції розвитку та управління в культурі з концепцією становлення нового суспільства, його політичною, економічною та духовною сферами [3]. Вчений зазначає, що під час розроблення державної політики у сфері культури визначальним є пріоритети людини, її права та інтереси, сприяння реалізації її сутності [4, с. 71].

Вчений-соціолог О. Карпуніна зосереджує свою увагу на проблематиці державної політики у сфері культури і зазначає, що у процесі реформ досі не вироблено об'єднальної соціокультурної ідеї. Наростання кризи механізмів відтворення культурних цінностей проявляється у втраті людиною порожніх орієнтирів самопізнання і самовизначення, що посилюється соціальним розшаруванням в суспільстві. “Державна політика у сфері культури – специфічна діяльність держави, спрямована на реалізацію права кожного вільного громадянина вільно брати участь у культурному житті суспільства, виявлення та урахування культурного аспекту в усіх соціально-економічних і технічних проектах, збереження та збагачення культурної самобутності народів при розвитку культурних обмінів” [11, с.16].

На думку українського літературознавця І. Дзюби, предметом державної політики у сфері культури є не просто певні групи закладів культури, театри, музеї, бібліотеки тощо, а вся сукупність регульованих соціокультурних процесів та взаємодій, пов'язаних із створенням, збереженням, розповсюдженням культурних цінностей, їх сприйняттям, а також з організацією дозвілля. Він вважає, що головна мета державної політики у сфері культури незалежної української держави полягає у тому, щоб сприяти розвитку й самореалізації особистості, гуманізації суспільства, утвердженню й розвитку демократичної Української держави через відродження, створення цілісної національної культури, яка б активно виходила на світовий культурний простір, а також через підтримку культурного життя різних національних груп та культурних інтересів громадян України різних національностей [7, с. 33].

Аналізуючи роботи вченого-культуролога В. Шейко, можна виділити його ставлення до відносин культури і держави. Автор говорить, що духовна культура і влада в суспільстві є гарантом стабільності. Духовна і матеріальна культура задають і підтримують зразки людської діяльності, здійснюють процес соціалізації людини; державна ж влада спрямовує свої зусилля на скріплення зв'язків між різновидами культури, інститутами, спільностями насамперед там, де вплив духовної і матеріальної культур виявляється недостатнім, де норми моралі підкріплені правом, законом [18, с. 56].

Крім цього, потрібно відзначити, що державна політика у сфері культури досліджується сучасними філософами, такими як Л. Левчук, В. Панченко, О. Оніщенко, Д. Кучерюк. Вони її розглядають як певний вплив держави на культуру з метою її зміни чи збереження [12]. Основним об'єктом державної політики у сфері культури вони вбачають народ та його загальнонаціональну картину світу, формування якої відбувається в кожному суспільстві протягом тривалого історичний періоду. В умовах національної держави державну політику у сфері культури має бути спрямовано на підтримання національної картини світу і через неї – на підтримання єдності нації [12, с. 398].

Філософ С. Дрожжина в роботі “Культурна політика сучасної полікультурної України: соціально-філософський та правовий аспекти” визначає державну політику в соціально-філософському аспекті як процес надання умов та регулювання суспільством, державою, іншими суб'єктами культурного життя відносин, процесів, що складають, характеризують і реалізують культуру на сучасному етапі розвитку певної людської спільноти [8, с. 12].

Між тим важливим у контексті тематики нашого дослідження є також погляд на проблему фахівців у сфері державного управління. Наприклад, В. Карлова розуміє державну політику у сфері культури як діяльність держави, спрямовану на максимально можливе забезпечення основної ролі культури в розвитку і самореалізації сутнісних сил людини, збереження національної самобутності народів, утвердження їхньої гідності [10].

О. Гриценко у праці “Культурна політика: концепції й досвід” посилається на найоб'єктивніше визначення ЮНЕСКО, у якому “під державною політикою у сфері культури розуміється комплекс операційних принципів, адміністративних і фінансових видів діяльності та процедур, що забезпечують основу дій держави у сфері культури”. Вчений виділяє три моменти: по-перше, цілі держави/суспільства, і не стільки в суто культурній сфері, скільки більш широкого плану; по-друге, адміністративні та господарчі можливості державної політики у сфері культури, що залежать від характеру суспільного устрою та стану економіки; по-третє, те, як окреслюється саме “галузь культури” [5, с. 7].

О. Берегова розглядає державну політику у сфері культури як чинник комунікаційних процесів в культурі. Так, на її думку, комунікаційний аспект є принципово новим для державної політики у сфері культури України. Дослідження особливостей і закономірностей комунікаційних взаємовпливів у сфері культури може бути корисним при здійсненні комплексу заходів, спрямованих на підвищення ефективності державної політики у сфері культури, зростання авторитету та довіри до органів управління культурою, що в кінцевому результаті є запорукою успіху реформ у галузі культури” [2, с. 49–58.].

Таким чином, узагальнюючи наведене, можна зазначити, що державна політика у сфері культури – це організована діяльність держави, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, задоволення інтелектуальних і духовних потреб людини, збереження культурної спадщини та підтримання єдності нації.

Говорячи про державну політику у сфері культури в умовах сьогодення, потрібно розуміти, що вона вимагає чіткої відповіді стосовно участі держави у процесах розвитку культури. Узагальнення наукових досліджень дозволяє виділити три основних підходи щодо здійснення державної політики у сфері культури, а саме гіперболізаційний, скептичний та трансформаційний [1].

Зупинімося на кожному більш детально:

1. Гіперболізаційний (Дж. Дональд, Р. Ашер, М. Едвардс).

На думку представників цього підходу, унаслідок тріумфу глобального капіталізму та винайдення нових форм глобальної культури та управління поняття “національна культура” вже не відповідає сучасним соціокультурним реаліям і потребам суспільства. У глобальному діалозі збагачуються культури, а ті культурні форми та елементи, які не можуть виконувати свої функції, замінюються новими, придатними та більш корисними. З’являються нові “гібриди” культури, які є набагато спроможнішими [21, с. 8]. Значущим є наголос на меншому втручанні держави у сферу культури та виокремлення неефективності державного фінансування культурної галузі [1, с. 18].

2. Скептичний (А. Аппадурі, Е. Грін, С. Томпсон).

Основні положення даного підходу подаються у вигляді таких тверджень: роль держави у підтримці та стимулюванні розвитку культури у сучасних умовах не зменшується і не нівелюється; держава повинна брати активну участь в управлінні розвитком культури; необхідна протекціоністська політика держави у сфері культури, а також істотне збільшення державного фінансування культури [19; 22; 23].

3. Трансформаційний (Е. Гідденс, П. Джонс та ін.).

Прихильники цього підходу відзначають падіння ролі національної держави та зростання ролі міжнародних та внутрішньодержавних громадських організацій у розвитку національних культур. Вони також підкреслюють незбалансованість і асиметричність глобальних інформаційно-комунікаційних і культурних процесів. Як наслідок серед них домінує думка, що тільки міжнародні організації у сучасних умовах здатні підтримувати та стимулювати розвиток національних культур, а національне законодавство повинне створювати всі умови для взаємопроникнення та взаємодоповнення різних культурних традицій [20].

Україна, на жаль, до сьогодні ще не визначилася з основними засадами державної політики у сфері культури. Незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів (тільки Верховною Радою на сьогодні їх прийнято більше 300), варто відзначити, що державна політика у сфері культури не відрізняється цілісністю, а законодавчі акти в багатьох випадках мають неузгоджений та суперечливий характер [6].

Основним нормативно-правовим актом, у якому визначено правові, економічні, соціальні та організаційні засади розвитку культури в Україні, є “Основи законодавства про культуру”, введені в дію Постановою Верховної Ради України від 14 лютого 1992 р. [13]. У документі зазначається, що головні напрями розвитку культури визначаються цільовими державними програмами, що затверджуються ВРУ. Держава при цьому має створювати умови для розвитку культури української нації та культур національних меншин; матеріального та фінансового забезпечення закладів, підприємств, організацій і установ культури; естетичного виховання дітей та юнацтва; збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища; проведення фундаментальних досліджень у галузі теорії та історії культури України; розширення культурної інфраструктури села.

Одними з найважливіших питань, які було порушено в Основах, – це збереження національної культурної спадщини та прав громадян у сфері культури, наголошення на важливості державного фінансування культури і, водночас, визнанні неурядових організацій як важливих суб’єктів розвитку культури.

Важливою подією для сфери культури стало також ухвалення у 1996 р. Конституції України, у якій було визначено такі принципи діяльності держави в сфері культури:

- свобода творчості, захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами культурної діяльності;

- законодавчий захист культурної спадщини [6].

Основні напрями діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури були затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 675 від 28 червня 1997 р. “Про затвердження концептуальних напрямів діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури” [14]. Вони були доволі розмитими і передбачали:

- піднесення ролі культури в державотворчих процесах,

- утвердження гуманістичних цінностей, високої моралі, національної самосвідомості та патріотизму,

- подолання негативних явищ та сприяння позитивним тенденціям у духовній сфері суспільного життя.

Важливими з точки зору формування державної політики у сфері культури є Указ Президента від 24 листопада 2005 р. “Про першочергові заходи щодо збагачення та розвитку культури і духовності українського суспільства”, а також Закон України “Про культуру” від 14 грудня 2010 р. тощо.

У першому – збагачення та розвиток культури і духовності українського суспільства зазначалось як пріоритетне завдання української держави.

У другому – культура України визнавалася загальним здобутком і надбанням громадян країни всіх національностей.

При цьому у статті 3 Закону України “Про культуру” було зафіксовано такі напрями державної політики України у сфері культури:

- сприяння створенню єдиного культурного простору України;

- захист і збереження культурної спадщини як основи національної культури, турбота про розвиток культури;

- сприяння утвердженню гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті;

- гарантування прав громадян у сфері культури;

- створення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності освіти у сфері культури для дітей та юнацтва, розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залучення до сфери культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійництва, інших не заборонених законодавством джерел;

- визначення естетичного виховання дітей та юнацтва пріоритетом розвитку культури;

- пропагування української національної культури в усій її різноманітності за кордоном та світового культурного надбання в Україні;

- забезпечення розвитку міжнародного культурного співробітництва;

- створення страхового фонду документації про культурні цінності та документів на об'єкти культурної спадщини тощо.

Зазначені напрями мали б знаходити відображення в державних програмах економічного і соціального розвитку України, державних цільових програмах у сфері культури тощо. Але, на жаль, більшість з їх і досі має декларативний характер.

На жаль, у сучасних умовах культура ще не стала пріоритетом у державній політиці України, її важливість поки що недооцінено. При цьому Україні сьогодні вкрай важливо провадити ефективну політику у сфері культури, спираючись на провідний європейський досвід.

Саме тому нагальним у сучасних умовах є питання розроблення нової концепції державної політики у сфері культури.

Дана концепція має ґрунтуватися на таких основних складових:

1) збереженні національної української ідентичності та самобутності;
2) розумінні того, що культура – це найважливіше суспільне благо, за допомогою якого цивілізоване суспільство може забезпечити добробут кожної людини, не допустити деформацію суспільства в цілому [17, с. 232];

3) вивченні, узагальненні та систематизації провідного досвіду діяльності держави у цій сфері, як вітчизняного, так і закордонного;

4) визнанні плюралізму як принципової умови для формування та реалізації державної політики у сфері культури;

5) забезпеченні конкурентоспроможності закладів культури на ринку внутрішніх послуг та українського культурного продукту на зовнішніх ринках;

6) активному упровадженні у сферу культури новітніх інноваційних технологій, зокрема розвитку широкого спектра видів і форм культурно-досугової діяльності, оновленні матеріально-технічної та інфраструктурної бази закладів культури, особливо їхнього інформаційного та програмного забезпечення;

7) розробленні чітких критеріїв ефективності даної політики, створенні певної системи вимірювання показників її виконання.

Загалом під час розроблення та реалізації даної політики доцільно використовувати програмно-цільовий підхід, який дозволяє виявити пріоритетні цілі та завдання, комплексно підходити до питань, пов'язаних з використанням різноманітних ресурсів, а саме фінансових, кадрових тощо, та досягнути максимально ефективних кінцевих результатів.

Узагальнення результатів досліджень вітчизняних і зарубіжних учених поняття дозволяє зазначити, що державна політика у сфері культури – це організована діяльність держави, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, задоволення інтелектуальних і духовних потреб людини, збереження культурної спадщини та підтримання єдності нації.

Систематизуючи законодавство стосовно реалізації державної політики у сфері культури в Україні, зазначимо, що основним нормативно-правовим актом, у якому визначено засади розвитку культури в Україні, є Основи законодавства про культуру. З точки зору формування державної політики у сфері культури важливими є Конституція України, схвалена в 1996 р., Постанова Кабінету Міністрів України № 675 від 28 червня 1997 р. “Про затвердження концептуальних напрямів діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури”, Указ Президента України від 24 листопада 2005 року “Про першочергові заходи щодо збагачення та розвитку культури і духовності українського суспільства”, а також Закон України “Про культуру” від 14 грудня 2010 р. Між тим слід відзначити, що більшість законодавчих актів певною мірою є суперечливими, а заходи, визначені як пріоритетні в державних програмах, мають декларативний характер.

Унаслідок відсутності цілісності державної політики та належної уваги до сфери культури нагальними проблемами в Україні сьогодні є неефективне управління сферою культури, зниження рівня духовності нації, зростання культу насильства, моральна деградація суспільства.

Таким чином, Україна потребує сьогодні розробки нової концепції державної політики у сфері культури. В її основу необхідно закласти чітке визнання плюралізму як принципової умови для формування та реалізації державної політики у сфері культури; забезпечення конкурентоспроможності закладів культури на ринку внутрішніх послуг та українського культурного продукту на зовнішніх ринках; активне впровадження у сферу культури новітніх інноваційних технологій, зокрема, розвитку широкого спектра видів і форм культурно-досугової діяльності, оновлення матеріально-технічної та інфраструктурної бази закладів культури, особливо їх інформаційного та програмного забезпечення; розробку чітких критеріїв ефективності даної політики, створенні певної системи вимірювання показників її виконання. При цьому необхідно врахувати європейський та світовий досвід реалізації подібних концепцій.

Реалізація зазначених заходів дозволить вирішити проблеми культурної галузі, вивести державну політику у сфері культури на гідний рівень серед напрямів діяльності української держави та стати саме тим потужним чинником, який сприяє суспільним змінам. Організаційні механізми реалізації зазначеної концепції стануть предметом подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Батищева О. С. Державне управління розвитком національної культури в умовах глобалізації: дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 – Теорія та історія державного управління. Львів, 2007. 227 с.
2. Берегова О. М. Комунікаційні аспекти культурної політики незалежної України // *Культура і сучасність: Альманах*. 2004. № 2. С. 49–58.
3. Горлова И. И. Культурная политика в условиях переходного периода: федеральный и региональный аспект: дис. д.ф.н. М., 1997.
4. Горлова И. И. Культурная политика, культурологическое образование: региональный аспект. М.: Изд-во Моск. гос. ун-та культуры, 1997. 200 с.
5. Гриценко О. А. Культурна політика: концепції й досвід: навч. посібник. К., 1994. 57 с.
6. Дерега В. В. Соціальна і гуманітарна політика: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2012. 152 с.
7. Дзюба І. Між культурою і політикою. К.: Сфера, 1998. 372 с.
8. Дрожжина С. В. Культурна політика сучасної полікультурної України: соціально-філософський та правовий аспекти. Донецьк, 2005. 196 с.
9. Жидков В. С., Соколов К. Б. Культурная политика России: теория и история: учеб. пособие для вузов. М., 2001. С. 64–112.
10. Карлова В. В. Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. – 25.00.01. К., 2003. 20 с.
11. Карпухина О. Н. Культурная политика государства в условиях реформирования общества: автореф. дис. ... д. социолог. н. М., 1997. С. 16.
12. *Естетика: підручник* / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Д. Ю. Кучерюк. К.: Вища шк., 2005. 431 с.
13. Основи законодавства про культуру: Верховна Рада України, 14 лют. 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2117-12>
14. Про затвердження концептуальних напрямів діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури: Постанова Кабінету Міністрів України № 675 від 28 черв. 1997 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/675-97-%D0%BF>

15. Романенко Л. М. Гражданское общество (социологический словарь-справочник). М., 2005. 324 с.
16. Флиер А. Я. О новой культурной политике России // Общественные науки и современность. М., 1994. № 5. С. 14–25.
17. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури: навч. посіб. К.: Кондор, 2005. 264 с.
18. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XXI ст.): в 2 т. Харків: Основа, 2001. Т. 1: 2001. 518 с.
19. Appadurai A. Disjunctive and difference in the global cultural economy // Public culture. 1990. № 2. P. 1–24.
20. La politique culturelle de la France: rapport du groupe d'experts europeen setrapport national. Paris: Documentation francaise, 1988. 89 p.
21. La politique culturelle en Roumanie. Rapport national / Programme Europeen d'examen des politiques culturelles nationales. – Strasbourg, 1999. 173 p.
22. Obuljen N. Why we need European cultural policies: the impact of EU enlargement on cultural policies in transition countries. URL: <http://www.eurocult.org>.
23. Rinaman K. French film quotas and cultural protectionism. URL: <http://www.american.edu/TED/French.tv.htm>.

Надійшла до редколегії 20.11.2017 р.

УДК 351.84

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Євтухов О. В.,

*аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків*

Розглянуто сутнісну характеристику механізму державного управління соціальними ризиками людського розвитку. Визначено суб'єкт і об'єкт державного управління соціальним ризиком, загальні й локальні принципи, логічні схеми функціонування даного механізму з виділенням засадничих для нього управлінських прийомів.

Ключові слова: соціальний ризик людського розвитку, державне управління, механізм державного управління, принципи державного управління соціальним ризиком.

Yevtukhov O. V.,

*Postgraduate Student of Social and Humanitarian Policy Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ESSENTIAL CHARACTERISTIC OF MECHANISM FOR PUBLIC MANAGEMENT OF SOCIAL RISKS OF HUMAN DEVELOPMENT

The paper gives an essential characteristic of the mechanism for public management of the social risks of human development. The subject and object of public management of social risks, general and local principles, and logic schemes of the mechanism functioning with their underpinning management techniques are determined.

Key words: social risk of human development, public administration, mechanism of public administration, principles of public management of social risk.

© Євтухов О. В., 2017